

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-98547999-010.99-91199358
Konu : 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin
be inci fıkrası uygulaması

04.03.2024

GENEL YAZI

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanunun " kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından sorumlu tutulan ve üçüncü kişilerin sorumluluğu" başlıklı 21 inci maddesinin;

- Dördüncü fıkrası " kazası, meslek hastalığı ve hastalık, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelmişse, sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile başlanan gelirin başlatıldığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısı, zarara sebep olan üçüncü kişi ile ilgili kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu edilir.",

- Be inci fıkrası " kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erba lar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmişse, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya başlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez. Ayrıca, kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine başlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez."

hükümünü amirdir.

Bu kapsamda, 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin dördüncü fıkrası kusurlu üçüncü kişilerin sınıfına haiz kişilerin rücu sorumluluğunu düzenlemekte olup, be inci fıkrası ile de üçüncü kişilerin olarak rücu edilebilecek kişilere istisna getirilmektedir.

Be inci fıkranın son cümlesi hükmü incelendiğinde ise; kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, hak sahiplerine başlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine rücu yoluna gidilemeyeceği gibi her bir sigortalı için başlanan gelirler nedeniyle kendi hak sahiplerine rücu yoluna gidilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Ancak, her iki tarafın da sigortalı olduğu ve hayatını kaybettiği olaylarda her birinin diğerine göre üçüncü kişilerin sayılması nedeniyle rücuca gidilip gidilmeyeceği konusunda tereddütler oluşmuştur.

Bu çerçevede; 18.03.2021 tarihli Bakanlık Olurunda, 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin be inci fıkrasının son cümlesiyle ilgili olarak, her iki tarafı Kurumumuz sigortalısı olan ve kusur tespiti yapılan trafik kazalarında, sorumlu olan veya farklı olan birden fazla kusurlu sigortalının aynı olay ile kazasına maruz kalarak hayatlarını kaybetmeleri durumunda, her bir sigortalı yönünden üçüncü kişilerin konumunda olan diğer sigortalının hak sahiplerine başlanacak gelirler için sigortalının hak sahiplerine rücu edilmesi yönünde değerlendirme yapılması talimatlandırılmıştır.

Bu süre zarfında; Anayasa Mahkemesinin 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin be inci

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "... ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine..." ibaresinin Anayasa'nın 10 uncu maddesine aykırılığının ileri sürülerek iptalinin talep edildiği 30.11.2022 tarihli ve E. 2022/73, K. 2022/149, (16.02.2023, 32106 s. R.G.) Sayılı Kararında;

"13. tiraz konusu kuralla sigortalının geçici veyahut sürekli iş göremez duruma gelmesi ile ölmesi arasında bir ayrıma gidilmiştir. Kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan ve iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan sigortalının hak sahipleri ile aynı iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde bizzat iş kazası kusuru bulunan hak sahipleri ölüm halinde başlanacak gelir ve yapılacak ödemeler yönünden SGK'nın kendilerine rücu etme imkanından muaf tutulmuştur. Bu itibarla söz konusu yardımlardan oluşan zarar SGK'nın üzerinde bırakılmaktadır.

14. Kural, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölenlerin hak sahiplerinin sorumluluklarının kapsamını belirlemektedir. Söz konusu hak sahipleri, murislerinin ölümüne neden olan iş kazası veya meslek hastalığı neticesinde başka bir sigortalının ölümü durumunda anılan sigortalının hak sahiplerine yapılan sosyal sigorta yardımlarından sorumlu tutulmamaktadır."

eklindeki de ıerlendirmesiyle konuya açıklık getirilmiştir.

Bu sebeple, Ba kanlık Olurundan sonraki bir tarihte verilen Anayasa Mahkemesi kararı dikkate alınarak, Ba kanlık Makamının 22.12.2023 tarihli Oluruyla; 18.03.2021 tarihli Olur iptal edilerek, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm sebebiyle hak sahiplerine başlanacak gelir ve verilecek ödenekler için; iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan kendi hak sahiplerine (üçüncü kişisi durumunda olan) veya aynı iş kazası sonucu ölen birden fazla sigortalının bulunması halinde iş kazasının meydana gelmesinde kusuru bulunan diğer sigortalının (üçüncü kişisi durumunda olan) hak sahiplerine 5510 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin be inci fıkrası gereğince rücu işlemi yapılmaması talimatlandırılmıştır.

Ba kanlık Makamının 18.03.2021 tarihli Oluru ile 22.12.2023 tarihli Oluru arasında düzenlenen müfetti raporlarına ilişkin, Rehberlik ve Teftiş Ba kanlığından alınan 01.02.2024 tarihli ve E-16747942-663.05(2023-R-170)89304710 sayılı yazıda; iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm dolayısıyla iş hak sahiplerine başlanacak gelir ve verilecek ödenekler için; iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan kendi hak sahiplerine (üçüncü kişisi durumunda olan) veya aynı iş kazası sonucu ölen birden fazla sigortalının bulunması halinde iş kazasının meydana gelmesinde kusuru bulunan diğer sigortalının (üçüncü kişisi durumunda olan) hak sahiplerine 5510 sayılı Kanununun 21 inci maddesi be inci fıkrası gereğince rücu işlemi yapılmamasının yerinde olacağı belirtilmiştir.

Buna göre, bahsi geçen iki Olur arasında tahsis servislerine intikal eden yukarıdaki nitelikteki müfetti raporları hakkında güncel Olur dikkate alınarak rücu işlemi yapılmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

smail ERTÜZÜN
Kurum Ba kan Yardımcısı

DA İTİM:

Gereği:

Merkez ve Ta ra Te kilatına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.